

علل ریوده شدن حال مناجات از منظر دعای ابوحمزه

از مواردی که انسان معنوی و اهل دعا و عبادت، آن را بر خود نمی‌پسندد و از آن زجر می‌کشد، نداشتن حال دعا و کسلی و بی میلی برای مناجات با خداوند احدیت است؛ که چند مورد از عوامل فقدان حال مطلوب برای مناجات و راز و نیاز در دعای پر مضمون ابوحمزه ثمالی ذکر شده است که به آنها اشاره می‌گردد:

در اواسط دعا این چنین موضوع آغاز می‌شود:

خدایا من زمانی که مهیا برای نماز و مناجات می‌شوم خوابی خفیف مرا می‌گیرد و حال مناجات را از من سلب می‌کند و این درست زمانی است که با خود می‌گویم به تحقیق خوب و اصلاح شد درونم و نزدیک است همنشین توبه‌کاران باشم، که در این حین اتفاقی رخ داده و قدمم می‌لغزد و میان من و تو حائل می‌گردد...
(چرا خدایا اینچنین؟)

در ادامه ی دعا علت‌ها و فرضیه‌ها را چنین برمی‌شمرد:

۱_ شاید از درگاهت رانندی و از خدمتت دور کردی!!

۲_ شاید حقت را سبک‌شمارنده دیدی و دورم کردی!!

۳_ شاید مرا روی‌گرداننده از خودت دیدی!!

۴_ یا مرا در مقام دروغگویان یافتی و دورم انداختی!!

۵_ شاید دیدی شکرگزار نعمت‌هایت نیستم پس محرومم ساختی!!

۶_ یا در مجلس علما مرا نیافتی پس خوارم داشتی!!

۷_ یا دیدی از غافلانم پس در رحمت نامیدم کردی!!

۸_ یا دیدی که با مجالس بیهوده انس یافتم و مرا با آنها گذاشتی!!

۹_ یا شاید دوست نداشتی که دعایم را بشنوی!!

۱۰_ یا به جرم و گناهم کیفرم کردی!!

۱۱_ یا به کم‌حیایی از تو، مجازاتم کردی!!

آری این موارد می‌تواند عوامل و موانع حال دعا و مناجات و راز و نیاز انسان با خدا باشد.

دعای ابوحمزه ثمالی علاوه بر مضامین عالی در زمینه ی دعا و درخواست، در رابطه با نحوه ی ارتباط با خدای متعال، به بهترین شکل ممکن، مدل ارتباطی و سخن گفتن داده و از همه مهمتر علل و چگونگی حالات مختلف را بیان کرده است و برای همه آنها از خداوند

متعال راهکار و عفو و بخشش طلب می‌کند.
در حقیقت دعاها خود منابع مهم و محکمی برای یادگیری معارف و
اخلاقیات و اصول عقاید هستند.